

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	13 S.A. 2552	-	-	-

สู่ล้านนา”

“ลังกาवन्द

ยุครุ่งเรืองของ

พุทธศาสนา

ในเชียงใหม่

ในอดีตคนเชียงใหม่และผู้คนที่อาศัย
อยู่ในล้านนามีการนับถือภูติผี
วิญญาณ จนกระทั่งอิทธิพลของ

พุทธศาสนาจากดินแดนที่เจริญรุ่งเรืองมาก่อน
แผ่ขยายเข้ามา เช่น จากอาณาจักรหริภุญชัย
อาณาจักรหงสาวดี เป็นต้น

ความเชื่อเหล่านี้ได้ถูกผสมผสานกัน
ทั้งผีและพุทธ ซึ่งมีพิธีกรรมต่างๆ หลงเหลือ
ปรากฏมาจนถึงปัจจุบัน การเข้ามาของพุทธ
ศาสนาจึงทำให้หัวเวียงต่างๆ ของล้านนา
สามารถเชื่อมโยงเข้าหากัน ด้วยความเชื่อที่
เป็นหนึ่งเดียว ชาวล้านนาจึงเดินทางไปมาหาสู่
กันได้สะดวกขึ้น ซึ่งเอื้อต่อความเชื่อความ
ศรัทธาของชาวล้านนาที่ว่า อย่างน้อยครั้งหนึ่ง
ในชีวิตจะต้องเดินทางไปนมัสการพระธาตุ
ประจำปีเกิดในที่ต่างๆ ให้ได้

พระพุทธรูปปางกวางค์เผยแผ่เข้า
มายังเชียงใหม่เป็นครั้งแรกในรัชสมัยพญากือนา

และเป็นที่รู้จักในชื่อ
นิกายวัดสวนดอก
หรือ นิกายรามัญ
เนื่องจากพระมหา
สุมนเถระเป็นพระลูก
ศิษย์ พระสวามี
อุทุมพร ซึ่งเป็นพระ
มอญ เมืองเชียงใหม่
จึงได้ชื่อว่าเป็นศูนย์
กลางแห่งพุทธศาสนา
นับแต่นั้นมา ในช่วง
เวลานี้นับเป็นยุค
รุ่งโรจน์แห่งพุทธ

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	3 S.A. 2552	-	-	-

ใหม่ เกิดขึ้นในรัชสมัยพญาสามฝั่งแกน ใน
ครั้งนั้นมีพระสงฆ์จากล้านนาเดินทางไป
ศึกษาบวชเรียนที่ลังกา แล้วกลับมาพร้อมกับ
พระชาวลังกา นำวัตรปฏิบัติเข้ามาเผยแพร่ใน
ล้านนา เกิดการจัดตั้งเป็นสาขาในถิ่นต่างๆ
มากมาย ขณะที่นิยายวัดสวนดอกที่กำลัง
เลื่องลือก็ถูกโจมตีในเรื่องวัตรปฏิบัติที่หย่อนยาน
ความรุ่งเรืองแห่งพุทธศาสนาในดิน
แดนล้านนาสั่นทอนมายังรัชสมัยของพญา
โลกราช มีพระชาวลังกาชื่อ พระอุตตมปัญญา
ได้ขึ้นมาประกาศลัทธิลังกาวงศ์ใหม่ ซึ่งเคร่งครัด
กว่าเดิม อยู่ที่สำนักวัดป่ากวางเชิงดอยสุเทพ
พญาโลกราชทรงมีความเลื่อมใสในลัทธิ
ลังกาวงศ์ใหม่เป็นอย่างมาก โดยพระองค์ทรง
อุปถัมภ์ และเคยทรงเสด็จออกผนวชในคณะ
สงฆ์นี้เป็นเวลา 7 วัน จากนั้นโปรดให้ผูกพัทธ
สีมาวัดป่ากวาง

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้

NORTH CLIPPING 2553/ 00044

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	13 S.A. 2552	-	-	-

 **รอยเรื่อง
เมืองล้านนา
ปีที่ ๑๑**

บริเวณสวนไม้พยอมของพระองค์ให้เป็นที่พักพระราชของพระมหา
สุมนเถระแล้วทำพิธีสถาปนาอุษยาก็เชกพระสุมนเถระขึ้นเป็นพระ
สังฆราชองค์แรกของล้านนา พญากือนาได้สร้างเจดีย์วัดสวนดอกให้
เป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ 1 องค์ในจำนวน 2 องค์ที่พระ
มหาสุมนเถระนำมาถวาย ส่วนพระบรมสารีริกธาตุอีกองค์หนึ่งนั้น
พญากือนาทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระธาตุประดิษฐาน
ไว้ที่ดอยสุเทพ

พระมหาสุมนเถระ เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของผู้คนชาวเชียงใหม่

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	13 S.A. 2552	—	—	—

โดยพระองค์ทรงเป็นธรรมิกราช บ้านเมือง
ร่มเย็นเป็นสุข ครั้นนั้นทรงสดับกิตติคุณของ
พระมหาเถระรูปหนึ่ง ชื่อพระอุทุมพรบุปผา
มหาสวามี เป็นพระลังกาแต่มาจำพรรษาที่
เมืองนครพน (เมาะตะมะ) พญากือนาจึงส่ง
ทูตไปอาราธนาพระอุทุมพรมาเชียงใหม่ แต่
ท่านปฏิเสธว่า ท่านชราภาพมากแล้ว ขอส่ง
หลานชายคือพระอานันทเถระและคณะสงฆ์
จำนวนหนึ่งมาแทน เมื่อพระอานันทมาถึง พญา
กือนานิมนต์ให้เป็นอุปัชฌาย์บวชกุลบุตร
เชียงใหม่ตามคติลังกาวงศ์ พระอานันทก็ปฏิเสธ
จึงกล่าวแนะนำว่า พระอุทุมพรได้มอบอาญา
สิทธิ์ตั้งพระเถระผู้ใหญ่ 2 รูป ชาวสุโขทัย คือ
พระสุมนเถระ และ พระอินมัทลีเถระ ให้
เป็นอุปัชฌาย์จารย์ในนิกายลังกาวงศ์ ขอให้ไป
นิมนต์พระรูปใดรูปหนึ่งขึ้นมาเถิด

พญากือนาจึงส่งทูตลงมาเฝ้า
พระเจ้าสุโขทัยแห่งสุโขทัย ทูลขอพระสุมน
เถระขึ้นไปเชียงใหม่ ครั้นนั้นกษัตริย์เชียงใหม่
ได้เสด็จลงมาประทับที่ตำบลแสนข้าวห่อ (ปัจจุบัน
คือบริเวณพิพิธภัณฑ์หริภุญไชย) เมืองลำพูน
จากนั้นจึงอัญเชิญพระสุมนเถระให้มาจำพรรษา
อยู่ที่วัดพระยืน ให้อุปสมบทชาวลำพูนและ
ร่วมกับพญากือนาบูรณะพระสถูปวัดพระยืน
ใหม่ พร้อมทั้งสร้างพระพุทธรูปยืนอีก 3 องค์
รวมของเก่าอีก 1 องค์ เป็น 4 องค์

เมื่อออกพรรษาแล้ว พญากือนาได้
นิมนต์พระสุมนเถระมาเชียงใหม่ โดยทรงพระ
กรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างวัดสวนดอกขึ้นใน

ศาสนาในล้านนา ทำให้เกิดนักปราชญ์ขึ้นหลายคน มีการแต่งตำราและ
วรรณกรรมทางพุทธศาสนาไว้มากมาย เช่น ชินกาลมาลีปกรณ์,
ตำนานมูลศาสนาและตำนานพื้นเมืองเชียงใหม่ เป็นต้น

นิกายวัดสวนดอกได้รับความนิยมสูงสุด มีผู้ศรัทธามากมาย
จนยึดติดสุขที่มากับความนิยมศรัทธา วัตรปฏิบัติที่ไม่เคร่งครัด ดัง
แต่ก่อน ทำให้เกิดความแตกแยกในหมู่สงฆ์เกิดเป็นนิกายวัดป่าแดง
ที่เคร่งครัดในวัตรปฏิบัติมากกว่า นิกายวัดป่าแดงเป็นนิกายลังกาวงศ์

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	13 S.A. 2552	-	-	-

พญาดีโลกราช ได้สดับเรื่องอานิสงส์ การปลูกต้นไม้มหาโพธิ์ จากพระอุทตม บัญญา แล้วทรงเลื่อมใส จึงโปรดให้สร้างวัดใหม่ขึ้น ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ประกอบทั้งพุทธ ศักราชจะบรรจบครบ 2000 จึงเป็น การบำเพ็ญกุศลฉลองยุค โดยให้สีหอำมาตย์หมื่น คามพริาคคเป็นแม่กอง เดินทางไปดูเจดีย์ สถานในอินเดียและลังกา จำลองแบบวิหาร พุทธคยาโลหปราสาท รัตนมาลีเจดีย์ มาสร้าง ขึ้นไว้ที่วัดแห่งใหม่ให้ชื่อว่า มหาโพธาราม หรือ วัดเจดีย์ยอด

ในสมัยนี้เองมีการสังคายนาพระไตรปิฎกได้สำเร็จภายใน 1 ปีนับเป็นครั้งแรกของ ประเทศและเป็นครั้งที่ 8 ของโลก พุทธศาสนาในล้านนามีความเจริญรุ่งเรืองเรื่อยมา ต่อเมื่อเมืองเชียงใหม่ตกเป็นเมืองขึ้นของพม่านานถึง 200 ปีวงการพระสงฆ์ได้รับเอา อิทธิพลจากพม่า คือนิยมบวชเณรมากกว่า บวชพระ จึงทำให้ขาดพระที่มีวิทยุคุณและคุณวุฒิ ในยุคนี้จึงไม่มีปราชญ์แห่งพุทธศาสนาไม่มี ตำราหรือวรรณกรรมทางศาสนาเช่นที่ผ่านมา อย่างไรก็ตามชาวพม่านั้นมีศรัทธาอันแรงกล้า จึงได้สร้างวัดไว้ในเชียงใหม่ฉบับร้อยๆวัด ซึ่งเป็นศิลปกรรมแบบพม่าแฝงอยู่

เมื่อเมืองเชียงใหม่อยู่ในความ

เอกสารประกอบ

เสถียร โพธิ์นัยคะ ประวัติพระพุทธ

ศาสนา ฉบับมุขปาฐะ ภาค 2

แผ่นดินแห่งศาสนา นิตยสาร สารคดี ฉบับสมโภช 700 ปี เชียงใหม่

จักรพงษ์ คำบุญเรือง

jakpong@chiangmainews.co.th

ปกครองของกรุงเทพฯ พุทธศาสนาในเชียงใหม่ ซึ่งเคยเป็นศูนย์กลางของล้านนาจึงถูกปรับเปลี่ยนไปตามระเบียบปฏิบัติที่มาจากกรุงเทพฯ ข้อบังคับต่างๆ ล้วนถูกกำหนดมาจากส่วนกลาง ในช่วงเวลานี้ก็ได้เกิดวีรบุรุษในสมณเพศขึ้น คือ ครูบาศรีวิชัย พระภิกษุผู้เป็นที่เคารพศรัทธาของคนเมืองและชาวเขา พระภิกษุผู้ซึ่งสร้างกระแสแห่งพุทธศาสนาในเชียงใหม่ให้กลับมามีชีวิตชีวาอีกครั้ง พระภิกษุผู้ปฏิรูปและบูรณะวัดวาต่างๆ ในเชียงใหม่และจังหวัดใกล้เคียง จนท่านได้รับสมญานามว่าเป็นนักบุญแห่งล้านนา

อย่างไรก็ตามแม้ว่าพุทธศาสนาในเมืองเชียงใหม่จะเจริญรุ่งเรืองเพียงใดก็ตาม กระทั่งศาสนาคริสต์ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญเผยแผ่ศาสนาในปลายรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยมีพ่อครูแม็กกิลวารีซึ่งเป็นมิชชันนารีคนแรกที่เข้ามาในเชียงใหม่ ศาสนาคริสต์ไม่เพียงแต่เข้ามาเผยแผ่หลักสัจธรรมของศาสนาเท่านั้น หากยังช่วยวางรากฐานของการศึกษาและการแพทย์ให้แก่เมืองเชียงใหม่ด้วย

ปัจจุบันเมืองเชียงใหม่ได้กลายเป็นศูนย์รวมของศาสนาต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น พุทธศาสนา, คริสต์ศาสนา, ศาสนาอิสลาม หรือกระทั่งชาวจีนมุสลิมเชื้อสายยูนนานได้แผ่ขยายเข้ามาอยู่ในพื้นที่บางส่วนของเชียงใหม่แล้ว แต่กระนั้นก็มีอาจทำให้พุทธศาสนาซึ่งฝังรากลึกอยู่ในจิตใจของพี่น้องชาวเชียงใหม่ลบเลือนหายไป